

Борис Ієреміївич Веркін (8. VIII. 1919 — 12. VI. 1990) - видатний український вчений, блискучий фізик-експериментатор та організатор науки. Академік АН УРСР, лауреат Державних премій СРСР та УРСР. Роботи Б.І. Веркіна в галузі фізики низьких температур і криогенної техніки широко відомі в нашій країні і за кордоном і принесли йому загальне визнання.

Б. І. Веркін народився 8 серпня 1919 р. в м. Харкові. В 1940 р. закінчив Харківський державний університет. Наукову діяльність розпочав в аспірантурі Українського фізико-технічного інституту АН УРСР (УФТІ). В роки Другої світової війни знаходився на фронті. До наукової роботи Б. І. Веркін повернувся у 1946 р. До 1960 р. він працював в УФТІ, де пройшов шлях від молодшого до старшого наукового співробітника, захистив кандидатську (1951 р.), а потім і докторську (1958 р.) дисертації. У 1961 р. Б. І. Веркін обраний членом-кореспондентом АН УРСР, а у 1972 р. – академіком АН УРСР.

Б. І. Веркін став ініціатором створення і одним із засновників у 1960 р. Фізико-технічного інституту низьких температур (ФТІНТ) АН України і його першим директором. Б. І. Веркін очолював ФТІНТ був впродовж 28 років. У 1988-1990 рр. – почесний директор ФТІНТ АН УРСР.

Під час керування ФТІНТ найяскравіше проявилися такі якості Б.І. Веркіна, як яскравий талант вченого, видатні організаторські здібності і глибоке розуміння проблем сучасної науки. Він зумів створити в інституті потужну співдружність фізиків, математиків та конструкторів, організувати дослідження на світовому рівні багатьох фундаментальних наукових проблем та забезпечити втілення їх результатів в конкретні вироби.

Роботи школи експериментальної фізики низьких температур, створеної Б. І. Веркіним, охоплюють широкий круг фундаментальних і науково-прикладних напрямів, серед яких електронні властивості нормальних металів, фундаментальна і прикладна надпровідність, високотемпературна надпровідність, процеси перенесення в матеріалах і системах, структура і механічні властивості матеріалів при низьких температурах, криогенні кристали і рідини, молекулярна біофізика, фізика і техніка наднизьких температур. Серед його учнів є академіки і члени-кореспонденти НАН України, численні професори, доктори і кандидати наук.

В той же час Б. І. Веркін із співробітниками вніс істотний вклад у вирішення багатьох прикладних проблем: створення комплексу пристроїв для імітації космічного оточення і умов місяця і Марса; надпровідникове електромашинобудування; чутливі надпровідникові прилади для нової техніки дистанційної георозвідки, біології, медицини; охолодження бортової оптики; розробку методів і апаратури для тривалого низькотемпературного зберігання і транспортування біологічних тканин і харчових продуктів; створення апаратури для кріохірургії тощо.

Для Б.І. Веркіна були характерні невпинний пошук нових ідей, інтуїція у виборі перспективних напрямів дослідження, ерудиція і широта інтересів. Він умів знайти, притягнути своїм ентузіазмом і особистістю, «захопити» науковими проблемами талановитих соратників, на яких міг покластися в роботі; він опікував і підтримував їх.

Пам'ять про Б.І. Веркіна була увіковічена у назві інституту, який він створив: згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 1991 р. № 323 та постановою Президії Академії наук УРСР від 11 грудня 1991 року № 329 Фізико-технічному інституту низьких температур Національної академії наук України присвоєно ім'я видатного українського вченого, академіка Академії наук України Б.І. Веркіна.

Національна академія наук України у 1997 р. заснувала премію за видатні роботи в галузі фізики і техніки низьких температур імені Б.І. Веркіна.

На фасадах ФТІНТ ім. Б. І. Веркіна НАН України і житлового будинку, де жив Борис Ієреміївич, встановлено меморіальні дошки.

Рішенням Харківської міської ради від 06.07.2016 р. № 296/16 вулиця від проспекту Науки, 47 до Михайлівського в'їзду отримала назву «вулиця Академіка Веркіна».